

Taittirīya-Brāhmaṇa

Book 2, Chapter 8

Edited by Subramania Sarma, Chennai

Final proofread version, 1st April 2005

[[2-8-1-1]]

पीवो॑न्ना॒ रयि॑वृ॒धः सु॒मे॒धाः ।
श्वे॒तः सि॑ष॒क्ति॒ नि॒यु॒ता॒म॒भि॒श्रीः॑ ।
ते वा॒यवे॑ स॒म॒न॒सो॒ वि॒त॒स्थुः॑ ।
वि॒श्वे॒न्नरः॑ स्व॒प॒त्यानि॑ च॒क्रुः॑ ।
रा॒येऽनु॑ यं ज॒ज्ञत् रो॑द॒सी उ॒भे ।
रा॒ये दे॒वी धि॑ष॒णा॒ धा॒ति दे॒वम् ।
अ॒धा वा॒युं नि॒यु॒तः स॒श्व॒त॒ स्वाः॑ ।
उ॒त श्वे॒तं व॒सु॒धि॒तिं नि॒रे॒के ।
आ वा॒यो प्र॒या॒भिः॑ ।
प्र वा॒युम॑च्छा॒ बृ॒हती॑ म॒नी॒षा ॥ १ ॥

[[2-8-1-2]]

बृ॒ह॒द्र॒यिं वि॒श्ववा॑रा॒ रथ॑प्रा॒म् ।
द्यु॒त॒द्या॒मा नि॒यु॒तः प॒त्य॒मानः॑ ।
क॒विः क॒वि॒मि॒य॒क्ष॒सि प्र॒य॒ज्यो॑ ।
आ नो॑ नि॒यु॒द्भिः॑ श॒ति॒नी॒भि॒र॒ध्व॒रम् ।
स॒ह॒स्त्रि॒णी॒भि॒रु॒प॒ या॒हि य॒ज्ञम् ।
वा॒यो अ॒स्मि॒न्ह॒विषि॑ मा॒द॒य॒स्व ।
यू॒यं पा॑त॒ स्व॒स्ति॒भिः॑ सदा॑ नः ।
प्र॒जा॒प॒ते न॑ त्व॒दे॒ता॒न्य॒न्यः॑ ।
वि॒श्वा॑ जा॒तानि॑ परि॒ ता ब॑भू॒व ।
य॒त्का॑मा॒स्ते जु॒हु॒म॒स्तन्नो॑ अ॒स्तु ॥ २ ॥

[[2-8-1-3]]

व॒यः॑ स्या॒म॒ प॒त॒यो र॒यी॒णाम्॑ ।

र॒यीणां॑ पतिं॑ य॒ज॒तं बृ॒हन्त॑म्।
 अ॒स्मिन्भ॒रे नृ॒त॒मं वा॒ज॒सातौ॑।
 प्र॒जा॒प॒तिं प्रथ॑म॒जामृ॑तस्य।
 य॒जा॒म दे॒वमधि॑ नो ब्रवीतु।
 प्र॒जा॒प॒ते त्वं नि॒धि॒पाः पु॒रा॒णः।
 दे॒वानां॑ पि॒ता ज॒नि॒ता प्र॒जाना॑म्।
 प॒तिर्वि॑श्वस्य॒ जग॑तः प॒र॒स्याः।
 ह॒विर्नो॑ दे॒व वि॒ह॒वे जु॑षस्व।
 त॒वेमे॑ लो॒काः प्र॒दि॒शो दि॒शश्च॑ ॥ ३ ॥

[[2-8-1-4]]

प॒रा॒व॒तौ नि॒व॒त उ॒द्ध॒तश्च॑।
 प्र॒जा॒प॒ते वि॒श्वसृ॑ज्जी॒वध॑न्य इ॒दं नो॑ दे॒व।
 प्र॒ति॒ह॒र्य ह॒व्यम्।
 प्र॒जा॒प॒तिं प्रथ॑मं य॒ज्ञिया॑नाम्।
 दे॒वाना॑म॒ग्रे य॒ज॒तं य॑जध्वम्।
 स नो॑ द॒दातु॑ द्र॒वि॒णं सु॒वी॒र्यम्।
 रा॒य॒स्पोषं॑ वि॒ष्य॒तु ना॒भि॒म॒स्मे।
 यो रा॒य ई॒शो श॑त॒दा॒य उ॒क्थ्यः॑।
 यः प॑शूनां॒ र॒क्षि॒ता वि॒ष्टि॑तानाम्।
 प्र॒जा॒प॒तिः प्रथ॑म॒जा ऋ॒तस्य॑ ॥ ४ ॥

[[2-8-1-5]]

स॒ह॒स्र॑धा॒मा जु॑षतां॒ ह॒विर्नः॑।
 सो॒मा॒पू॒षणे॒मौ दे॒वौ।
 सो॒मा॒पू॒षणा॒ रज॑सो वि॒मान॑म्।
 स॒प्त॒च॒क्रं रथ॑मवि॒श्वमि॑न्वम्।
 वि॒ष्वृ॒तं मन॑सा यु॒ज्यमा॑नम्।
 तं जि॑न्वथो वृषणा॒ पञ्च॑र॒श्मि॒म्।
 दि॒व्य॒न्यः स॒दनं॑ च॒क्र उ॒च्चा।
 पृ॒थि॒व्याम॒न्यो अ॒ध्य॒न्तरि॑क्षे।

तावस्मभ्यं पुरुवारं पुरुक्षुम्।
रायस्योषं विष्यतां नाभिमस्मे ॥ ५ ॥

[[2-8-1-6]]

धियं पूषा जिन्वतु विश्वमिन्वः।
रयिꣳ सोमो रयिपतिर्दधातु।
अवतु देव्यदितिरनर्वा।
बृहद्वदेम विदथै सुवीराः।
विश्वान्यन्यो भुवना जजान।
विश्वमन्यो अभिचक्षाण एति।
सोमापूषणाववतं धियं मे।
युवभ्यां विश्वाः पृतना जयेम।
उदुत्तमं वरुणास्तभ्राद्याम्।
यत्किंचेदं कितवासः।
अव ते हेडस्तत्त्वा यामि।
आदित्यानामवसा न दक्षिणा।
धारयन्त आदित्यासस्तिस्त्रो भूमीर्धारयन्।
यज्ञो देवानाꣳ शुचिरपः ॥ ६ ॥
मनीषाऽस्तु चर्तस्यास्मे कितवासश्चत्वारि च ॥ १ ॥

[[2-8-2-1]]

ते शुक्रासः शुचयो रश्मिवन्तः।
सीदन्नादित्या अधि बर्हिषि प्रिये।
कामेन देवाः सरथं दिवो नः।
आयान्तु यज्ञमुप नो जुषाणाः।
ते सूनवो अदितेः पीवसामिषम्।
घृतं पिन्वत्प्रतिहर्यन्नृतेजाः।
प्र यज्ञिया यजमानाय येमुरे।
आदित्याः कामं पितुमन्तमस्मे।
आ नः पुत्रा अदितेर्यान्तु यज्ञम्।
आदित्यासः पथिभिर्देवयानैः ॥ १ ॥

[[2-8-2-2]]

अस्मे कामं दाशुषे सन्नमन्तः ।
पुरोडाशं घृतवन्तं जुषन्ताम् ।
स्कभायत निर्र्द्यतिः सेधतामतिम् ।
प्र रश्मिभिर्यतमाना अमृध्राः ।
आदित्याः काम प्रयतां वषट्कृतिम् ।
जुषध्वं नो हव्यदातिं यजत्राः ।
आदित्यान्कामवसे हुवेम ।
ये भूतानि जनयन्तो विचिख्युः ।
सीदन्तु पुत्रा अदितेरुपस्थम् ।
स्तीर्णं बर्हिर्विरद्याय देवाः ॥ २ ॥

[[2-8-2-3]]

स्तीर्णं बर्हिः सीदता यज्ञे अस्मिन् ।
ध्राजाः सेधन्तो अमतिं दुरेवाम् ।
अस्मभ्यं पुत्रा अदितेः प्रयसत ।
आदित्याः कामं हविषो जुषाणाः ।
अग्ने नय सुपथा राये अस्मान् ।
विश्वानि देव वयुनानि विद्वान् ।
युयोध्यस्मज्जुहुराणमेनः ।
भूयिष्ठां ते नमउक्तिं विधेम ।
प्र वः शुक्राय भानवे भरध्वम् ।
हव्यं मतिं चाग्नये सुपूतम् ॥ ३ ॥

[[2-8-2-4]]

यो दैव्यानि मानुषा जनूषि ।
अन्तर्विश्वानि विद्वाना जिगाति ।
अच्छा गिरौ मतयो देवयन्तीः ।
अग्निं यन्ति द्रविणं भिक्षमाणाः ।
सुसंदशं सुप्रतीकं स्वञ्चम् ।
हव्यवाहमरतिं मानुषाणाम् ।

अग्ने॑ त्वम॒स्मद्यु॑यो॒ध्यमी॑वाः ।
अन॑ग्नि॒त्रा अ॒भ्यम॑न्त कृ॒ष्टीः ।
पुन॑र॒स्मभ्य॑ सु॒विता॑य दे॒व ।
क्षां॑ विश्वे॑भि॒रजरे॑भिर्यजत्र ॥ ४ ॥

[[2-8-2-5]]

अग्ने॑ त्वं पा॒रया॒ नव्यो॑ अ॒स्मान् ।
स्व॒स्तिभि॑रति॒ दुर्गा॑णि॒ विश्वा॑ ।
पू॒श्च पृ॒थ्वी बहु॑ला न उ॒र्वी ।
भवा॑ तो॒काय॒ तनया॑य शं योः ।
प्र का॑रवो म॒नना॒ वच्य॑मानाः ।
दे॒वद्री॑चीं॑ नयथ दे॒वय॑न्तः ।
दक्षि॑णा॒वाङ्वा॒जिनी॒ प्राच्ये॑ति ।
ह॒विर्भ॑रन्त्य॒ग्रये॑ घृ॒ताची॑ ।
इन्द्रं॑ नरो॑ यु॒जे रथ॑म् ।
ज॒गृभ्णा॒ ते दक्षि॑णामिन्द्र॒ हस्त॑म् ॥ ५ ॥

[[2-8-2-6]]

व॒सूय॑वो॑ वसुप॒ते वसू॑नाम् ।
वि॒द्महि॑ त्वा गो॒पति॑श्च शू॒र गो॑नाम् ।
अ॒स्मभ्य॑ चि॒त्रं वृ॑षणं र॒यिं दा॑ः ।
तवे॑दं विश्व॑म॒भितः॑ प॒शव्य॑म् ।
यत्प॑श्यसि॒ चक्ष॑सा॒ सूर्य॑स्य ।
गवा॑मसि॒ गोप॑तिरेक॒ इन्द्र॑ ।
भ॒क्षीम॑हि॒ ते प्र॑यतस्य॒ वस्वः॑ ।
समि॑न्द्र णो॒ मन॑सा नेषि॒ गोभिः॑ ।
सश्च॑ सू॒रिभि॑र्मघ॒वन्त्सञ्च॑ स्व॒स्त्या ।
सं ब्र॑ह्म॒णा दे॒वकृ॑तं॒ यदस्ति॑ ॥ ६ ॥

[[2-8-2-7]]

सं दे॒वाना॑श्च॒ सुम॑त्या॒ यज्ञि॑यानाम् ।
आ॒राच्छ॑त्रुम॒पबा॑धस्व॒ दूर॑म् ।

उ॒ग्रो यः श॒म्बः पु॒रु॒हू॒त ते॒न।
 अ॒स्मे धे॑हि॒ यव॑म॒द्रोम॑दिन्द्र।
 कृ॒धी धि॒यं ज॒रि॒त्रे वा॒जर॑त्नाम्।
 आ॒वे॒धस॑ꣳ स हि शु॒चिः।
 बृ॒ह॒स्पतिः॑ प्रथ॒मं जा॒य॒मानः।
 म॒हो॒ज्यो॒तिषः॑ पर॒मे व्यो॑मन्।
 स॒प्तास्य॑स्तुविजा॒तो र॒वेण॑।
 वि स॒प्तर॑श्मि॒रध॑मत्तमा॒सि ॥ ७ ॥

[[2-8-2-8]]

बृ॒ह॒स्पतिः॑ सम॒जय॑द्वसू॒नि।
 म॒हो ब्र॒जान्गो॑म॒तो दे॒व ए॒षः।
 अ॒पः सि॒षास॑न्त्सु॒वर॑प्र॒तीत्तः।
 बृ॒ह॒स्पति॑र्ह॒न्त्य॒मित्र॑म॒कैः।
 बृ॒ह॒स्पते॑ पर्ये॒वा पि॒त्रे।
 आ नो॑ दि॒वः पा॒वीर॑वी।
 इ॒मा जु॒ह्वाना॑ यस्ते॒ स्तनः॑।
 सर॑स्वत्य॒भि नो॑ नेषि।
 इ॒यꣳ शु॒ष्मो॑भिर्बिस॒खा इ॒वारु॑जत्।
 सानु॑ गिरी॒णां त॒वि॒षेभि॑रू॒र्मिभिः॑।
 पा॒रा॒व॒द्घ्नी॑मव॒से सु॒वृ॒क्तिभिः॑।
 सर॑स्वती॒मावि॑वासेम धी॒तिभिः॑ ॥ ८ ॥
 दे॒वयो॑ने॒र्दे॒वाः सु॒पू॒तं य॒जत्र॑ ह॒स्त॒मस्ति॒ तमा॑ꣳ स्यू॒र्मिभि॑र्द्वे च ॥ २ ॥

[[2-8-3-1]]

सोमो॑ धे॒नुꣳ सोमो॑ अ॒र्वन्त॑मा॒शुम्।
 सोमो॑ वी॒रं क॑र्म॒ण्यं द॑दातु।
 सा॒दन्यं॑ वि॒दथ्य॑ꣳ स॒भेय॑म्।
 पि॒तुःश्र॑वणं॒ यो द॑दा॒शद॑स्मै।
 अ॒षाढं॑ यु॒त्सु॒ त्वꣳ सौ॑म॒ क्रतु॑भिः।
 या ते॒ धामा॑नि॒ ह॒विषा॑ यजन्ति।

त्वमिमा ओषधीः सोम विश्वाः ।
त्वमपो अजनयस्त्वं गाः ।
त्वमाततन्थोर्वन्तरिक्षम् ।
त्वं ज्योतिषा वितमो ववर्थ ॥ १ ॥

[[2-8-3-2]]

या ते धामानि दिवि या पृथिव्याम् ।
या पर्वतेष्वोषधीष्वप्सु ।
तेभिर्नो विश्वैः सुमना अहेडन् ।
राजन्त्सोम प्रति हव्या गृभाय ।
विष्णोर्नु कं तदस्य प्रियम् ।
प्र तद्विष्णुः ।
परो मात्रया तनुवा वृधान ।
न ते महित्वमन्वश्चुवन्ति ।
उभे ते विद्म रजसी पृथिव्या विष्णो देव त्वम् ।
परमस्य वित्से ॥ २ ॥

[[2-8-3-3]]

विचक्रमे त्रिदेवः ।
आ ते महो यो जात एव ।
अभि गोत्राणि ।
आभिः स्पृधो मिथतीररिषण्यन् ।
अमित्रस्य व्यथया मन्युमिन्द्र ।
आभिर्विश्वा अभियुजो विषूचीः ।
आर्याय विशोऽवतरीर्दासीः ।
अयं शृण्वे अध जयन्नुत घ्नन् ।
अयमुत प्रकृणुते युधा गाः ।
यदा सत्यं कृणुते मन्युमिन्द्रः ॥ ३ ॥

[[2-8-3-4]]

विश्वं दृढं भयत एजदस्मात् ।
अनु स्वधामक्षरन्नापो अस्य ।

अवर्धत मध्य आ नाव्यानाम्।
 सध्रीचीनेन मनसा तमिन्द्र ओजिष्ठेन।
 हन्मनाऽहन्नभिद्यून।
 मरुत्वन्तं वृषभं वावृधानम्।
 अकवारि दिव्यं शासमिन्द्रम्।
 विश्वासाहमवसे नूतनाय।
 उग्रं सहोदामिह तं हुवेम।
 जनिष्ठा उग्रः सहसे तुराय ॥ ४ ॥

[[2-8-3-5]]

मन्द्र ओजिष्ठो बहुलाभिमानः।
 अवर्धन्निन्द्रं मरुतश्चिदत्र।
 माता यद्वीरं दधनद्धनिष्ठा।
 क्व स्या वो मरुतः स्वधाऽऽसीत्।
 यन्मामेकं समधत्ताहिहत्यै।
 अहं ह्युग्रस्तविषस्तुविष्मान्।
 विश्वस्य शत्रोरनमं वधस्त्रैः।
 वृत्रस्य त्वा श्वसथादीषमाणाः।
 विश्वे देवा अजहुर्ये सखायः।
 मरुद्भिरिन्द्र सख्यं ते अस्तु ॥ ५ ॥

[[2-8-3-6]]

अथेमा विश्वाः पृतना जयासि।
 वर्धो वृत्रं मरुत इन्द्रियेण।
 स्वेन भामेन तविषो बभूवान्।
 अहमेता मनवे विश्वश्चन्द्राः।
 सुगा अपश्चकर वज्रबाहुः।
 स यो वृषा वृष्णिषेभिः समोकाः।
 महो दिवः पृथिव्याश्च सम्राट्।
 सतीनसत्त्वा हव्यो भरेषु।
 मरुत्वान्नो भवत्विन्द्र ऊती।

इन्द्रो वृत्रमतरद्वृत्रतूर्यै ॥ ६ ॥

[[2-8-3-7]]

अनाधृष्यो मघवा शूर इन्द्रः ।
अन्वेनं विशो अमदन्त पूर्वीः ।
अयं राजा जगतश्चर्षणीनाम् ।
स एव वीरः स उ वीर्यावान् ।
स एकराजो जगतः परस्याः ।
यदा वृत्रमतरच्छूर इन्द्रः ।
अथाभवद्मिताऽभिक्रतूनाम् ।
इन्द्रो यज्ञं वर्धयन्विश्ववेदाः ।
पुरोडाशस्य जुषतां हविर्नः ।
वृत्रं तीर्त्वा दानवं वज्रबाहुः ॥ ७ ॥

[[2-8-3-8]]

दिशोऽदृहृहृहिता दृहणेन ।
इमं यज्ञं वर्धयन्विश्ववेदाः ।
पुरोडाशं प्रतिगृभ्णात्विन्द्रः ।
यदा वृत्रमतरच्छूर इन्द्रः ।
अथैकराजो अभवज्जनानाम् ।
इन्द्रो देवाच्छम्बरहत्य आवत् ।
इन्द्रो देवानामभवत्पुरोगाः ।
इन्द्रो यज्ञे हविषा वावृधानः ।
वृत्रतूर्णो अभयं शर्म यंसत् ।
यः सप्त सिन्धूरदधात्पृथिव्याम् ।
यः सप्त लोकानकृणोद्दिशश्च ।
इन्द्रो हविष्मान्त्सगणो मरुद्भिः ।
वृत्रतूर्णो यज्ञमिहोपयासत् ॥ ८ ॥
ववर्थ वित्स इन्द्रस्तु रायास्तु वृत्रतूर्ये वज्रबाहुः पृथिव्यां त्रीणि च ॥ ३ ॥

[[2-8-4-1]]

इन्द्रस्तरस्वानभिमातिहोग्रः ।

हिरण्यवाशीरिषिः सुवर्षाः।
 तस्य वयं सुमतौ यज्ञियस्य।
 अपि भद्रे सौमनसे स्याम।
 हिरण्यवर्णो अभयं कृणोतु।
 अभिमातिहेन्द्रः पृतनासु जिष्णुः।
 स नः शर्म त्रिवरूथं वियंसत्।
 यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः।
 इन्द्रं स्तुहि वज्रिणं स्तोमपृष्ठम्।
 पुरोडाशस्य जुषतां हविर्नः ॥ १ ॥

[[2-8-4-2]]

हत्वाऽभिमातीः पृतनाः सहस्वान्।
 अथाभयं कृणुहि विश्वतो नः।
 स्तुहि शूरं वज्रिणमप्रतीत्तम्।
 अभिमातिहनं पुरुहूतमिन्द्रम्।
 य एक इच्छतपतिर्जनैषु।
 तस्मा इन्द्राय हविराजुहोत।
 इन्द्रो देवानामधिपाः पुरोहितः।
 दिशां पतिरभवद्वाजिनीवान्।
 अभिमातिहा तविषस्तुविष्मान्।
 अस्मभ्यं चित्रं वृषणं रयिं दात् ॥ २ ॥

[[2-8-4-3]]

य इमे द्यावापृथिवी महित्वा।
 बलेनादृहदभिमातिहेन्द्रः।
 स नो हविः प्रतिगृभ्णातु रातये।
 देवानां देवो निधिपा नो अव्यात्।
 अनवस्ते रथं वृष्णे यत्तै।
 इन्द्रस्य नु वीर्याण्यहन्नहिम्।
 इन्द्रो यातोऽवसितस्य राजा।
 शर्मस्य च शृङ्गिणो वज्रबाहुः।

सेदु॒ राजा॑ क्षेति चर्षणीनाम्।
अ॒रान्न॑ नेमिः परि॒ता ब॑भूव ॥ ३ ॥

[[2-8-4-4]]

अ॒भि सि॒ध्मो अ॑जिगादस्य शत्रून्।
वि ति॒ग्मेन॑ वृषभेणा॒ पुरोऽ॑भेत्।
सं वज्रै॑णासृजद्दृत्रमिन्द्रः।
प्र स्वां म॒तिम॑तिर॒च्छाश॑दानः।
विष्णुं॑ दे॒वं वरु॑णमू॒तये॑ भग॑म्।
मेद॑सा दे॒वा व॒पया॑ यजध्वम्।
ता नो॑ य॒ज्ञमा॑गतं वि॒श्वधे॑ना।
प्र॒जाव॑दस्मे द्रवि॒णेह॑ ध॒त्तम्।
मेद॑सा दे॒वा व॒पया॑ यजध्वम्।
विष्णुं॑ च दे॒वं वरु॑णं च रा॒तिम् ॥ ४ ॥

[[2-8-4-5]]

ता नो॑ अमी॒वा अ॒पबा॑धमानौ।
इ॒मं य॒ज्ञं जु॒षमा॑णावुपेत॑म्।
विष्णू॑वरुणा यु॒वम॑ध्वराय॒ नः।
वि॒शे जना॑य॒ महि॑ शर्म॒ यच्छ॑तम्।
दी॒र्घप्र॑यजू॒ हवि॑षा वृधा॒ना।
ज्योति॑षाऽरा॒तीर्द॑हतं॒ तमा॑सि।
ययो॑रोजसा॒ स्कभि॑ता रजा॑सि।
वी॒र्यै॑भिर्वी॒रत॑मा॒ शवि॑ष्ठा।
या प॒त्येते॑ अ॒प्रती॑त्ता॒ सहो॑भिः।
विष्णू॑ अ॒गन्व॑रुणा॒ पूर्व॑हू॒तौ ॥ ५ ॥

[[2-8-4-6]]

विष्णू॑वरुणावभि॒शस्ति॒पा वा॑म्।
दे॒वा य॑जन्त॒ हवि॑षा॒ घृते॑न।
अ॒पामी॑वा॒ सेध॑त॒ र॒क्षस॑श्च।
अथा॑ ध॒त्तं य॑ज॒मानाय॑ शं॒ योः।

अ॒हो॒मु॒चा वृ॒षभा सु॒प्रतू॒र्ती।
दे॒वानाँ दे॒वत॒मा श॒चि॒ष्ठा।
वि॒ष्णूव॒रुणा॒ प्रति॒हर्य॑तं नः।
इ॒दं न॒रा प्र॑य॒तमू॒तये॑ ह॒विः।
म॒ही नु॑ द्यावा॒पृथि॒वी इ॒ह ज्ये॑ष्ठै।
रु॒चा भ॑वता॒ शुच॑य॒द्विर॒कैः ॥ ६ ॥

[[2-8-4-7]]

यत्सीं॑ वरि॒ष्ठे बृ॒हती॑ वि॒मि॒न्वन्।
नृ॒व॒द्भ्योऽक्षा॑ प॒प्रथाने॑भि॒रेवैः॑।
प्र पूर्॒वजे॑ पि॒तरा॒ नव्य॑सीभिः।
गी॒र्भिः कृ॑णु॒ध्व॒ सद॑ने ऋ॒तस्य॑।
आ नो॑ द्यावा॒पृथि॒वी दै॒व्येन॑।
जने॑न या॒तं महि॑ वां व॒रूथ॑म्।
स इ॒त्स्वपा॑ भु॒वने॑ष्वा॒स।
य इ॒मे द्यावा॑पृथि॒वी ज॒जान॑।
उ॒र्वी ग॑भी॒रे रज॑सी सु॒मेके॑।
अ॒व॒शे धी॒रः श॒च्या॒ समै॑रत् ॥ ७ ॥

[[2-8-4-8]]

भूरि॑ द्वे अ॒चर॑न्ती॒ चर॑न्तम्।
प॒द्वन्तं॑ ग॒र्भम॑पदी॑ दधाते।
नि॒त्यं न॒ सूनुं॑ पि॒त्रोरु॑प॒स्थै।
तं पि॑पृत॒ रोद॑सी स॒त्यवा॑चम्।
इ॒दं द्यावा॑पृथि॒वी स॒त्यम॑स्तु।
पि॒त॒र्मा॒त॒र्यदि॑होप॒ब्रुवे॑ वा॒म्।
भू॒तं दे॒वाना॑म॒वमे॑ अ॒वो॑भिः।
वि॒द्यामे॑षं वृ॒जनं॑ जी॒रदा॑नुम्।
उ॒र्वी पृ॒थ्वी बहु॑ले॒ दूरे॑ अ॒न्ते।
उ॒प॒ब्रुवे॑ नम॑सा॒ यज्ञे॑ अ॒स्मिन्।
दधा॑ते॒ ये सु॒भगे॑ सु॒प्रतू॒र्ती।

द्यावा रक्षतं पृथिवी नो अभ्वात्।
या जाता ओषधयोऽतिविश्वाः परिष्ठाः।
या ओषधयः सोमं राज्ञीरश्वावतीं सौमवतीम्।
ओषधीरिति मातरोऽन्या वो अन्यामवतु ॥ ८ ॥
हविर्नो दाद्वभूव रातिं पूर्वहृतावकैरैरदस्मिन्पञ्च च ॥ ४ ॥

[[2-8-5-1]]

शुचिं नु स्तोमं श्रथद्वृत्रम्।
उभा वामिन्द्राग्नी प्रचर्षणिभ्यः।
आवृत्रहणा गीर्भिर्विप्रः।
ब्रह्मणस्पते त्वमस्य यन्ता।
सूक्तस्य बोधि तनयं च जिन्व।
विश्वं तद्भद्रं यदवन्ति देवाः।
बृहद्वदेम विदथे सुवीराः।
स ईं सत्येभिः सखिभिः शुचिभिः।
गोधायसं वि धनसैरतर्दत्।
ब्रह्मणस्पतिर्वृषभिर्वराहैः ॥ १ ॥

[[2-8-5-2]]

घर्मस्वेदोभिर्द्रविणं व्यानट्।
ब्रह्मणस्पतेरभवद्यथा वशम्।
सत्यो मन्युर्महि कर्मा करिष्यतः।
यो गा उदाजत्स दिवे वि चाभजत्।
महीव रीतिः शवसा सरत्पृथक्।
इन्धानो अग्निं वनवद्वनुष्यतः।
कृतब्रह्मा शूशुवद्रातहव्य इत्।
जातेन जातमति सृत्प्रसृसते।
यं यं युजं कृणुते ब्रह्मणस्पतिः।
ब्रह्मणस्पते सुयमस्य विश्वहा ॥ २ ॥

[[2-8-5-3]]

रायः स्याम रथ्यो विवस्वतः।

वीरेषु वीराः उपपृङ्खि नस्त्वम्।
 यदीशानो ब्रह्मणा वेषि मे हवाम्।
 स इज्जनेन स विशा स जन्मना।
 स पुत्रैर्वाजं भरते धना नृभिः।
 देवानां यः पितरमाविवासति।
 श्रद्धामना हविषा ब्रह्मणस्पतिम्।
 यास्ते पूषन्ना वो अन्तः।
 शुक्रं ते अन्यत्पूषेमा आशाः।
 प्रपथे पथामजनिष्ट पूषा ॥ ३ ॥

[[2-8-5-4]]

प्रपथे दिवः प्रपथे पृथिव्याः।
 उभे अभि प्रियतमे सधस्थौ।
 आ च परा च चरति प्रजानन्।
 पूषा सुबन्धुर्दिव आपृथिव्याः।
 इडस्पतिर्मघवा दस्मवर्चाः।
 तं देवासो अददुः सूर्यायै।
 कामेन कृतं तवसः स्वञ्चम्।
 अजाश्वः पशुपा वाजवस्त्यः।
 धियंजिन्वो विश्वे भुवने अर्पितः।
 अष्ट्रं पूषा शिथिरामुद्वरीवृजत् ॥ ४ ॥

[[2-8-5-5]]

संचक्षाणो भुवना देव ईयते।
 शुची वो हव्या मरुतः शुचीनाम्।
 शुचिः हिनोम्यध्वरः शुचिभ्यः।
 ऋतेन सत्यमृतसाप आयन्।
 शुचिजन्मानः शुचयः पावकाः।
 प्र चित्रमर्कं गृणते तुराय।
 मारुताय स्वतवसे भरध्वम्।
 ये सहासि सहसा सहन्ते।

रेजते अग्ने पृथिवी मखेभ्यः।
अःसेष्वा मरुतः खादयो वः ॥ ५ ॥

[[2-8-5-6]]

वक्षस्सु रुक्मा उपशिश्रियाणाः।
वि विद्युतो न व्यृष्टिभी रुचानाः।
अनु स्वधामायुधैर्यच्छमानाः।
या वः शर्म शशमानाय सन्ति।
त्रिधातूनि दाशुषे यच्छताधि।
अस्मभ्यं तानि मरुतो वियन्त।
रयिं नो धत्त वृषणः सुवीरम्।
इमे तुरं मरुतो रामयन्ति।
इमे सहः सहस आनमन्ति।
इमे शःसं वनुष्यतो निपान्ति ॥ ६ ॥

[[2-8-5-7]]

गुरुद्वेषो अरुरुषे दधन्ति।
अरा इवेदचरमा अहेव।
प्र प्रजायन्ते अकवा महोभिः।
पृश्नेः पुत्रा उपमासो रभिष्ठाः।
स्वया मत्या मरुतः संमिमिक्षुः।
अनु ते दायि मह इन्द्रियाय।
सत्रा ते विश्वमनु वृत्रहत्यै।
अनु क्षत्तमनु सहो यजत्र।
इन्द्र देवेभिरनु ते नृषह्यै।
य इन्द्र शुष्मो मघवन्ते अस्ति ॥ ७ ॥

[[2-8-5-8]]

शिक्षा सखिभ्यः पुरुहूत नृभ्यः।
त्वः हि दृढा मघवन्विचेताः।
अपावृधि परिवृतिं न राधः।
इन्द्रो राजा जगतश्चर्षणीनाम्।

अधि॒क्षमि॒ विषु॑रूपं॒ यदस्ति॑ ।
 ततो॑ ददातु दा॒शुषे॒ वसू॑नि ।
 चो॒द्राघ॒ उप॑स्तुतश्चि॒द॒र्वाक् ।
 तमु॑ष्टुहि॒ यो अ॒भिभू॑त्यो॒जाः ।
 व॒न्वन्न॑वा॒तः पु॒रुहू॑त॒ इन्द्रः॑ ।
 अषा॑ढमु॒ग्रं सह॑मानमा॒भिः ।
 गी॒र्भिर्व॑र्ध वृष॒भं च॑र्षणी॒नाम् ।
 स्थू॒रस्य॑ रा॒यो बृ॒हतो॑ य ईश॑ ।
 तमु॑ष्टवाम वि॒दथे॑ष्विन्द्र॑म् ।
 यो वा॒युना॒ जय॑ति॒ गोम॑तीषु ।
 प्र धृ॑ष्णुया न॑यति॒ वस्यो॑ अ॒च्छ ।
 आ ते॒ शुष्मो॑ वृष॒भ ए॒तु प॒श्चात् ।
 ओ॒त्तरा॑द॒धरा॑गा पु॒रस्ता॑त् ।
 आ वि॒श्वतो॑ अ॒भि समे॑त्व॒र्वाङ् ।
 इन्द्र॑ द्यु॒म्नं सु॑र्व॒द्धेह्य॑स्मे ॥ ८ ॥
 व॒राहै॑र्वि॒श्वहा॑ऽजनिष्ट॒ पूषो॑द्वरी॒वृज॑त्वा॒दयो॑ वः पा॒न्त्य॑स्त्या॒भिर्न॑व च ॥ ५ ॥

[[2-8-6-1]]

आ दे॒वो या॑तु सवि॒ता सुर॑त्नः ।
 अ॒न्तरि॑क्ष॒प्रा वह॑मानो॒ अश्वैः॑ ।
 हस्ते॒ दधानो॑ न॒र्या पुरु॑णि ।
 नि॒वेश॑यन् च प्रसु॒वन् च॒ भूम॑ ।
 अ॒भीवृ॑त्तं कृ॒शनै॑र्वि॒श्वरूप॑म् ।
 हि॒रण्य॑श॒म्यं यज॑तो बृ॒हन्त॑म् ।
 आ॒स्था॒द्रथ॑ सवि॒ता चि॒त्रभा॑नुः ।
 कृ॒ष्णा रजा॑ंसि॒ तवि॑षीं॒ दधानः॑ ।
 सघा॑ नो दे॒वः सवि॑ता स॒वाय॑ ।
 आसा॑विष॒द्वसु॑पति॒र्वसू॑नि ॥ १ ॥

[[2-8-6-2]]

वि॒श्रय॑माणो॒ अम॑तिमु॒रूची॑म् ।

म॒र्त॒भो॒ज॒न॒म॒घं॒ रा॒स॒ते॒ न॒।
 वि॒ ज॒ना॑ञ्छ्या॒वाः॒ शि॒ति॒पा॒दौ॑ अ॒ख्यन्।
 रथ॑ꣳ हिरण्यप्र उ॒गं॒ वह॑न्तः।
 श॒श्व॒द्दि॒शः॑ स॒वि॒तु॒र्दे॒व्य॒स्य॒।
 उ॒प॒स्थे॒ विश्वा॒ भु॒व॒ना॒नि॒ त॒स्थुः॒।
 वि॒ सु॒पर्णो॑ अ॒न्त॒रि॒क्षा॒ण्य॒ख्यत्।
 ग॒भी॒र॒वै॒पा॒ अ॒सु॒रः॒ सु॒नी॒थः॒।
 कै॒दा॒नीꣳ॒ सूर्यः॑ कश्चिकेत।
 क॒त॒मां॒ द्याꣳ॒ र॒श्मि॒र॒स्या॒त॒तान॑ ॥ २ ॥

[[2-8-6-3]]

भ॒गं॒ धि॒र्यं॒ वा॒ज॒य॒न्तः॒ पु॒र॒न्धि॒म्।
 न॒रा॒शꣳसो॑ ग्नास्पतिर्नो॑ अ॒व्यात्।
 आ॒ऽये॒ वा॒म॒स्य॑ सं॒ग॒थे॒ र॒यी॒णाम्।
 प्रि॒या॒ दे॒व॒स्य॑ स॒वि॒तुः॒ स्या॑म।
 आ॒ नो॒ विश्वे॑ अ॒स्क्रा॑ ग॒म॒न्तु॒ दे॒वाः॒।
 मि॒त्रो॒ अ॒र्य॒मा॒ वरु॑णः स॒जोषाः॑।
 भु॒व॒न्य॒था॒ नो॒ विश्वे॑ वृ॒धा॒सः॒।
 क॒र॑न्त्सुष॒हा॒ वि॒थु॒रं॒ न॒ श॒वः॒।
 शं॒ नो॑ दे॒वा॒ वि॒श्व॒दे॒वा॒ भ॒व॒न्तु॒।
 शꣳ॒ सर॑स्वती स॒ह॒ धी॒भि॒र॑स्तु ॥ ३ ॥

[[2-8-6-4]]

श॒म॒भि॒षा॒चः॒ श॒मु॒ रा॒ति॒षा॒चः॒।
 शं॒ नो॑ दि॒व्याः॒ पा॒र्थि॒वाः॒ शं॒ नो॑ अ॒प्याः॑।
 ये॒ स॒वि॒तुः॒ स॒त्य॒स॒व॒स्य॒ विश्वे॑।
 मि॒त्र॒स्य॑ व्र॒ते॒ वरु॑णस्य दे॒वाः॒।
 ते॒ सौ॒भ॒गं॒ वी॒र॒व॒द्रो॒म॒द॒प्रः॒।
 द॒धा॒त॒न॒ द्र॒वि॒णं॒ चि॒त्र॒म॒स्मे॒।
 अ॒ग्ने॑ या॒हि॒ दू॒त्यं॒ वा॒रि॑षेण्यः।
 दे॒वाꣳ॒ अ॒च्छा॑ ब्रह्म॒कृ॒ता॑ ग॒णे॒न॒।

सरस्वतीं मरुतो अश्विनाऽपः ।
यक्षि देवान्नक्षत्रधेयाय विश्वान् ॥ ४ ॥

[[2-8-6-5]]

द्यौः पितः पृथिवि मातरश्चुक्र ।
अग्नौ भ्रातर्वसवो मृडता नः ।
विश्व आदित्या आदिते सजोषाः ।
अस्मभ्यं शर्म बहुलं वियन्त ।
विश्वे देवाः शृणुतेमं हव मे ।
ये अन्तरिक्षे य उप द्यवि ष ।
ये अग्निजिह्वा उत वा यजत्राः ।
आसद्यास्मिन्बर्हिषि मादयध्वम् ।
आ वा मित्रावरुणा हव्यजुष्टिम् ।
नमसा देवाववसाऽऽववृत्याम् ॥ ५ ॥

[[2-8-6-6]]

अस्माकं ब्रह्म पृतनासु सह्या अस्माकम् ।
वृष्टिर्दिव्या सुपारा ।
युवं वस्त्राणि पीवसा वसाथे ।
युवोरच्छिद्रा मन्तवो ह सर्गाः ।
अवातिरतमनृतानि विश्वा ।
ऋतेन मित्रावरुणा सचेथे ।
तत्सु वा मित्रावरुणा महित्वम् ।
ईर्मा तस्थुषीरहभिर्दुहे ।
विश्वाः पिन्वथ स्वसरस्य धेनाः ।
अनु वामेकः पविराववर्ति ॥ ६ ॥

[[2-8-6-7]]

यद्वं हिष्ठं नातिविदे सुदानू ।
अच्छिद्रं शर्म भुवनस्य गोपा ।
ततो नो मित्रावरुणाववीष्टम् ।
सिषासन्तो जीगिवांसः स्याम ।

आ नो मित्रावरुणा हव्यदातिम्।
घृतैर्गव्यूतिमुक्षतमिडाभिः।
प्रतिवामत्र वरमा जनाय।
पृणीतमुद्रो दिव्यस्यं चारोः।
प्र बाहवा सिसृतं जीवसे नः।
आ नो गव्यूतिमुक्षतं घृतेन ॥ ७ ॥

[[2-8-6-8]]

आ नो जनै श्रवयतं युवाना।
श्रुतं मे मित्रावरुणा हवेमा।
इमा रुद्राय स्थिरधन्वने गिरः।
क्षिप्रेषवे देवाय स्वधाम्नै।
अषाढाय सहमानाय मीढुषै।
तिग्मायुधाय भरता शृणोतन।
त्वा दत्तेभी रुद्र शंतमेभिः।
शतं हिमा अशीय भेषजेभिः।
व्यस्मद्वेषो वितरं व्यंहः।
व्यमीवाश्चातयस्वा विषूचीः ॥ ८ ॥

[[2-8-6-9]]

अहंन्विभर्षि मा नस्तोके।
आ ते पितर्मरुतां सुम्रमेतु।
मा नः सूर्यस्य संदृशो युयोथाः।
अभि नो वीरो अर्वति क्षमेत।
प्रजायेमहि रुद्र प्रजाभिः।
एवा बभ्रो वृषभ चेकितान।
यथा देव न हृणीषे न हंसि।
हावनश्रूर्नो रुद्रेह बोधि।
बृहद्वदेम विदथै सुवीराः।
परि णो रुद्रस्य हेतिः स्तुहि श्रुतम्।
मीढुष्टमार्हंन्विभर्षि।

त्वमग्ने रुद्र आ वो राजानम् ॥ ९ ॥

वसूनि ततानास्तु विश्वान्ववृत्यां ववर्ति घृतेन विषूचीश्श्रुतं द्वे च ॥ ६ ॥

[[2-8-7-1]]

सूर्यो देवीमुषसं रोचमाना मर्यः ।

न योषामभ्येति पश्चात् ।

यत्रा नरो देवयन्तो युगानि ।

वितन्वते प्रति भद्राय भद्रम् ।

भद्रा अश्वा हरितः सूर्यस्य ।

चित्रा एदग्वा अनुमाद्यासः ।

नमस्यन्तो दिव आ पृष्ठमस्थुः ।

परि द्यावापृथिवी यन्ति सद्यः ।

तत्सूर्यस्य देवत्वं तन्महित्वम् ।

मध्या कर्तोर्विततं संजभार ॥ १ ॥

[[2-8-7-2]]

यदेदयुक्त हरितः सधस्थात् ।

आद्रात्री वासस्तनुते सिमस्मै ।

तन्मित्रस्य वरुणस्याभिचक्षै ।

सूर्यो रूपं कृणुते द्योरुपस्थै ।

अनन्तमन्यद्रुशदस्य पाजः ।

कृष्णमन्यद्धरितः संभरन्ति ।

अद्या देवा उदिता सूर्यस्य ।

निरहंसः पिपृतान्निरवद्यात् ।

तन्नो मित्रो वरुणो मामहन्ताम् ।

अदितिः सिन्धुः पृथिवी उत द्यौः ॥ २ ॥

[[2-8-7-3]]

दिवो रुक्म उरुचक्षा उदेति ।

दूरे अर्थस्तरणिभ्राजमानः ।

नूनं जनाः सूर्येण प्रसूताः ।

आयन्नर्थानि कृणवन्नपांसि ।

शं नो भव चक्षसा शं नो अह्ना।
शं भानुना शं हिमाशं घृणेन।
यथा शमस्मै शमसद्दुरोणे।
तत्सूर्यं द्रविणं धेहि चित्रम्।
चित्रं देवानामुदगादनीकम्।
चक्षुर्मित्रस्य वरुणस्याग्नेः ॥ ३ ॥

[[2-8-7-4]]

आप्रा द्यावापृथिवी अन्तरिक्षम्।
सूर्यं आत्मा जगतस्तस्थुषश्च।
त्वष्टा दधत्तन्नस्तुरीपम्।
त्वष्टा वीरं पिशङ्गरूपः।
दशमं त्वष्टुर्जनयन्त गभम्।
अतन्द्रासो युवतयो बिभर्त्रम्।
तिग्मानीकं स्वयंशसंजनेषु।
विरोचमानं परिषीं नयन्ति।
आविष्ट्यो वर्धते चारुरासु।
जिह्वानामूर्ध्वः स्वयंशा उपस्थे ॥ ४ ॥

[[2-8-7-5]]

उभे त्वष्टुर्विभ्यतुर्जायमानात्।
प्रतीचीं सिं हं प्रतिजोषयेते।
मित्रो जनान् प्रसमित्र।
अयं मित्रो नमस्यः सुशेवः।
राजा सुक्षत्रो अजनिष्ट वेधाः।
तस्य वयं सुमतौ यज्ञियस्य।
अपि भद्रे सौमनसे स्याम।
अनमीवासं इडया मदन्तः।
मितज्मवो वरिमन्ना पृथिव्याः।
आदित्यस्य व्रतमुपक्ष्यन्तः ॥ ५ ॥

[[2-8-7-6]]

व॒यं मि॒त्रस्य॑ सु॒मतौ॑ स्या॒म।
 मि॒त्रं न ई॑ः शि॒म्या गो॑षु ग॒व्यव॑त्।
 स्वा॒धियो॑ वि॒दथे॑ अ॒प्स्वजी॑जनन्।
 अरे॑जयता॒ः रोद॑सी पाजसा गि॒रा।
 प्रति॑ प्रि॒यं य॑ज॒तं ज॒नुषा॑मवः।
 महा॑ः आ॒दित्यो॑ नमसोप॒सद्यः॑।
 या॒तय॑ज्जनो गृण॒ते सु॒शेवः॑।
 तस्मा॑ ए॒तत्प॑न्य॒तमा॑य जुष्ट॒म्।
 अ॒ग्नौ मि॒त्राय॑ ह॒विरा॑जु॒होत॑।
 आ वा॑ः रथो॒ रोद॑सी ब॒द्धधा॑नः ॥ ६ ॥

[[2-8-7-7]]

हि॒र॒ण्ययो॑ वृष॒भिर्या॑त्व॒श्वैः।
 घृ॒तव॑र्त॒निः प॒विभी॑ रु॒चानः॑।
 इ॒षां वो॒ढा नृ॑पति॒र्वाजि॑नी॒वान्।
 स प॑प्र॒थानो॑ अ॒भि प॑ञ्च॒भूम॑।
 त्रि॒व॒न्धुरो॑ मन॒साऽऽया॑तु यु॒क्तः।
 विशो॑ येन॒ गच्छ॑थो दे॒वय॑न्तीः।
 कु॒त्राचि॑द्याम॒मश्वि॑ना॒ दधा॑ना।
 स्व॒श्वा य॑शसाऽऽया॑तम॒र्वाक्।
 द॒स्त्रा नि॒धिं म॑धु॒मन्तं॑ पि॒बाथः॑।
 वि वा॑ः रथो॒ वध्वा॑ याद॒मानः॑ ॥ ७ ॥

[[2-8-7-8]]

अ॒न्ता॑न्दि॒वो बा॑धते॒ वर्त॑निभ्या॒म्।
 यु॒वोः श्रि॒यं परि॑ योषा॑ वृणी॒त।
 सूरौ॑ दुहि॒ता परि॑त॒क्मिया॑याम्।
 यद्दे॑व॒यन्त॑मव॒थः श॑ची॒भिः।
 परि॑घ्न॒ःस वां॑ म॒ना वां॑ व॒यो गाम्।
 यो ह॒ स्य वा॑ः रथि॒रा व॑स्त॒ उ॒स्त्राः।
 रथो॑ यु॒जानः॑ परि॒याति॑ व॒र्तिः।

तेन नः शं योरुषसो व्युष्टौ।
न्यश्विना वहतं यज्ञे अस्मिन्।
युवं भुज्युमवविद्धं समुद्रे ॥ ८ ॥

[[2-8-7-9]]

उदूहथुरर्णसो अस्त्रिधानैः।
पत्त्रिभिरश्रमैरव्यथिभिः।
दंसनाभिरश्विना पारयन्ता।
अग्नीषोमा यो अद्य वाम्।
इदं वचः सपर्यति।
तस्मै धत्तं सुवीर्यम्।
गवां पोषुः स्वश्वियम्।
यो अग्नीषोमा हविषा सपर्यात्।
देवद्रीचा मनसा यो घृतेन।
तस्य व्रतं रक्षतं पातमंहसः ॥ ९ ॥

[[2-8-7-10]]

विशे जनाय महि शर्म यच्छतम्।
अग्नीषोमा य आहुतिम्।
यो वां दाशाद्धविष्कृतिम्।
स प्रजया सुवीर्यम्।
विश्वमायुर्व्यश्नवत्।
अग्नीषोमा चेति तद्वीर्यं वाम्।
यदमुष्णीतमवसं पणिं गोः।
अवातिरतं प्रथयस्य शेषः।
अविन्दतं ज्योतिरेकं बहुभ्यः।
अग्नीषोमाविमं सुमेऽग्नीषोमा हविषः प्रस्थितस्य ॥ १० ॥
जभार द्यौरग्नेरुपस्थ उपक्ष्यन्तौ बद्धधानो यादमानः समुद्रेऽंहसः प्रस्थितस्य ॥ ७ ॥

[[2-8-8-1]]

अहमस्मि प्रथमजा ऋतस्य।
पूर्वं देवेभ्यो अमृतस्य नाभिः।

यो मा ददाति स इदेव माऽऽवाः ।
 अहमन्नमन्नमदन्तमग्नि ।
 पूर्वमग्नेरपि दहत्यन्नम् ।
 यत्तौ हाऽऽसाते अहमुत्तरेषु ।
 व्यात्तमस्य पशवः सुजम्भम् ।
 पश्यन्ति धीराः प्रचरन्ति पाकाः ।
 जहाम्यन्यं न जहाम्यन्यम् ।
 अहमन्नं वशमिच्चरामि ॥ १ ॥

[[2-8-8-2]]

समानमर्थं पर्येमि भुञ्जत् ।
 को मामन्नं मनुष्यो दयेत ।
 पराके अन्नं निहितं लोक एतत् ।
 विश्वैर्देवैः पितृभिर्गुप्तमन्नम् ।
 यदुद्यते लुप्यते यत्परोप्यते ।
 शततमी सा तनूर्मे बभूव ।
 महान्तौ चरू संकृद्गुधेन पप्रौ ।
 दिवं च पृश्नि पृथिवीं च साकम् ।
 तत्संपिबन्तो न मिनन्ति वेधसः ।
 नैतद्भूयो भवति नो कनीयः ॥ २ ॥

[[2-8-8-3]]

अन्नं प्राणमन्नमपानमाहुः ।
 अन्नं मृत्युं तमु जीवातुमाहुः ।
 अन्नं ब्रह्माणो जरसं वदन्ति ।
 अन्नमाहुः प्रजननं प्रजानाम् ।
 मोघमन्नं विन्दते अप्रचेताः ।
 सत्यं ब्रवीमि वध इत्स तस्य ।
 नार्यमणं पुष्यति नो सखायम् ।
 केवलाघो भवति केवलादी ।
 अहं मेघः स्तनयन्वर्षन्नस्मि ।

मामदन्त्यहमद्भ्यन्यान् ॥ ३ ॥

[[2-8-8-4]]

अह॑ꣳ सद॒मृ॒तो भवामि॑ ।
मदा॑दित्या अधि॒ सर्वे॑ तपन्ति ।
दे॒वीं वाच॑मजनयन्त॒ यद्वाग्ब॑दन्ती ।
अ॒न॒न्ताम॒न्तादधि॑निर्मितां म॒हीम् ।
यस्या॑ दे॒वा अ॒दधु॑र्भोजनानि ।
एका॑क्षरां द्वि॒पदा॑ꣳ ष॒ददां॑ च ।
वाचं॑ दे॒वा उप॑जीवन्ति॒ विश्वे॑ ।
वाचं॑ दे॒वा उप॑जीवन्ति॒ विश्वे॑ ।
वाचं॑ गन्ध॒र्वाः प॒शवो॑ मनु॒ष्याः ।
वा॒चीमा॑ विश्वा॒ भुव॑नान्यर्पिता ॥ ४ ॥

[[2-8-8-5]]

सा नो॑ ह॒वं जुष॑तामिन्द्र॒पत्नी॑ ।
वाग॑क्षरं प्रथम॒जा ऋ॒तस्य॑ ।
वेदानां॑ मा॒ताऽमृ॑तस्य॒ नाभिः॑ ।
सा नो॑ जुषा॒णोप॑यज्ञमागात् ।
अव॑न्ती दे॒वी सु॒हवा॑ मे अस्तु ।
यामृ॑षयो मन्त्र॒कृतो॑ मनी॒षिणः॑ ।
अ॒न्वैच्छ॑न्देवास्तपसा॒ श्रमे॑ण ।
तां दे॒वीं वाच॑ꣳ ह॒विषा॑ यजामहे ।
सा नो॑ दधातु सुकृ॒तस्य॑ लो॒के ।
च॒त्वारि॑ वाक्परि॒मिता॑ प॒दानि॑ ॥ ५ ॥

[[2-8-8-6]]

तानि॑ विदुर्ब्राह्म॒णा ये म॑नी॒षिणः॑ ।
गुहा॑ त्रीणि॒ निहि॑ता॒ नेङ्ग॑यन्ति ।
तु॒रीयं॑ वा॒चो म॑नु॒ष्या वद॑न्ति ।
श्रद्धया॑ऽग्निः॒ समि॑ध्यते ।
श्रद्धया॑ विन्दते॒ हविः॑ ।

श्रद्धां भगस्य मूर्धनि।
वचसाऽऽवेदयामसि।
प्रियः श्रद्धे ददतः।
प्रियः श्रद्धे दिदासतः।
प्रियं भोजेषु यज्वसु ॥ ६ ॥

[[2-8-8-7]]

इदं म उदितं कृधि।
यथा देवा असुरेषु।
श्रद्धामुग्नेषु चक्रिरे।
एवं भोजेषु यज्वसु।
अस्माकमुदितं कृधि।
श्रद्धां देवा यजमानाः।
वायुगोपा उपासते।
श्रद्धां हृदय्याऽऽकूत्या।
श्रद्धया हूयते हविः।
श्रद्धां प्रातर्हवामहे ॥ ७ ॥

[[2-8-8-8]]

श्रद्धां मध्यंदिनं परि।
श्रद्धां सूर्यस्य निमृचि।
श्रद्धे श्रद्धापयेह मा।
श्रद्धा देवानधिवस्ते।
श्रद्धा विश्वमिदं जगत्।
श्रद्धां कामस्य मातरम्।
हविषा वर्धयामसि।
ब्रह्म जज्ञानं प्रथमं पुरस्तात्।
वि सीमतः सुरुचो वेन आवः।
स बुधिया उपमा अस्य विष्ठाः ॥ ८ ॥

[[2-8-8-9]]

सतश्च योनिमसतश्च विवः।

पिता विराजामृषभो रयीणाम्।
अन्तरिक्षं विश्वरूप आविवेश।
तमकैरभ्यर्चन्ति वत्सम्।
ब्रह्म सन्तं ब्रह्मणा वर्धयन्तः।
ब्रह्म देवानजनयत्।
ब्रह्म विश्वमिदं जगत्।
ब्रह्मणः क्षत्रं निर्मितम्।
ब्रह्म ब्राह्मण आत्मना।
अन्तरस्मिन्निमे लोकाः ॥ ९ ॥

[[2-8-8-10]]

अन्तर्विश्वमिदं जगत्।
ब्रह्मैव भूतानां ज्येष्ठम्।
तेन कौऽर्हति स्पर्धितुम्।
ब्रह्मन्देवास्त्रयस्त्रिंशत्।
ब्रह्मन्निन्द्रप्रजापती।
ब्रह्मन्ह विश्वा भूतानि।
नावीवान्तः समाहिता।
चतस्र आशाः प्रचरन्त्वग्नयः।
इमं नो यज्ञं नयतु प्रजानन्।
घृतं पिन्वन्नजरं सुवीरम् ॥ १० ॥

[[2-8-8-11]]

ब्रह्म समिद्धवत्याहुतीनाम्।
आ गावो अगमन्नुत भद्रमक्रन्।
सीदन्तु गोष्ठे रणयन्त्वस्मे।
प्रजावतीः पुरुरूपा इह स्युः।
इन्द्राय पूर्वीरुषसो दुहानाः।
इन्द्रो यज्वने पृणते च शिक्षति।
उपेद्दाति न स्वं मुषायति।
भूयो भूयो रयिमिदस्य वर्धयन्।

अभिन्ने खिल्ले निदधाति देवयुम्।
न तानशान्ति न ता अवाँ ॥ ११ ॥

[[2-8-8-12]]

गावो भगो गाव इन्द्रो मे अच्छात्।
गावः सोमस्य प्रथमस्य भक्षः।
इमा या गावः स जनास इन्द्रः।
इच्छामीद्धृदा मनसा चिदिन्द्रम्।
यूयं गावो मेदयथा कृशं चित्।
अश्लीलं चित्कृणुथा सुप्रतीकम्।
भद्रं गृहं कृणुथ भद्रवाचः।
बृहद्वो वयं उच्यते सभासु।
प्रजावतीः सूयवसं रिशन्तीः।
शुद्धा अप सुप्रपाणे पिबन्तीः।
मा वः स्तेन ईशत माऽघशंसः।
परि वो हेती रुद्रस्य वृञ्ज्यात्।
उपेदमुपपर्चनम्।
आसु गोषूपपृच्यताम्।
उपर्षभस्य रेतसि।
उपेन्द्र तव वीर्ये ॥ १२ ॥

चरामि कनीयोऽन्यानर्पिता पदानि यज्वसु हवामहे विष्ठा लोकाः सुवीरमर्वा पिबन्तीष्वट् च ॥ ८ ॥

[[2-8-9-1]]

ता सूर्याचन्द्रमसा विश्वभृत्तमा महत्।
तेजो वसुमद्राजतो दिवि।
सामात्माना चरतः सामचारिणा।
ययौर्व्रतं न ममे जातु देवयोः।
उभावन्तौ परियात् अम्या।
दिवो न रश्मीस्तनुतो व्यर्णवे।
उभा भुवन्ती भुवना कविक्रतू।
सूर्या न चन्द्रा चरतो हतामती।

पतीं॑ द्युमद्वि॑श्वविदा॑ उ॒भा दि॒वः ।
सूर्या॑ उ॒भा च॒न्द्रम॑सा विच॒क्षणा ॥ १ ॥

[[2-8-9-2]]

वि॒श्ववा॑रा विरि॒वोभा॑ वर॑ण्या ।
ता नो॑ऽवतं मति॒मन्ता॑ महि॒व्रता॑ ।
वि॒श्वव॑परी प्र॒तर॑णा तर॒न्ता ।
सु॒वर्वि॑दा दृ॒शये॑ भूरि॒रश्मी॑ ।
सूर्या॑ हि च॒न्द्रा वसु॑ त्वेष॒ दर्श॑ता ।
म॒नस्वि॑नो॒भाऽनु॑च॒रतो॑ नु सं दि॒वम् ।
अ॒स्य श्रवो॑ न॒द्यः स॒प्त बि॑भ्रति ।
द्यावा॑ क्षामा॑ पृथि॒वी दर्श॑तं वपुः ।
अ॒स्मे सूर्या॑च॒न्द्रम॑साऽभि॒चक्षे॑ ।
श्रद्धे॑ क॒मिन्द्र॑ च॒रतो॑ विच॒तुर॑म् ॥ २ ॥

[[2-8-9-3]]

पूर्वा॑परं च॒रतो॑ मा॒ययै॑तौ ।
शि॒शू क्री॑डन्तौ परि॒यातो॑ अध्व॒रम् ।
वि॒श्वान्य॑न्यो भुव॒नाऽभि॑चष्टे ।
ऋ॒तून॑न्यो वि॒दध॑ज्जायते पुनः ।
हिर॑ण्यवर्णाः शुच॑यः पाव॒का यासा॑ऽ॒ राजा॑ ।
यासा॑ दे॒वाः शि॒वेन॑ मा॒ चक्षु॑षा पश्यत ।
आपो॑ भ॒द्रा आदि॑त्पश्यामि ।
नास॑दासीन्नो सदा॑सीत्त॒दानी॑म् ।
नासी॑द्रजो॒ नो व्यो॑माप॒रो यत् ।
कि॒माव॑रीवः कुह॒ कस्य॑ शर्मन् ॥ ३ ॥

[[2-8-9-4]]

अ॒म्भः कि॒मासी॑द्रह॒नं ग॒भीर॑म् ।
न मृ॒त्युर॑मृतं तर्हि॒ न ।
रात्रि॑या॒ अहं॑ आसीत्प्र॒केतः॑ ।
आनी॑दवा॒तः स्व॒धया॑ तदेक॑म् ।

तस्माद्द्वान्यं न परः किञ्च नासि।
तम आसीत्तमसा गूढमग्रे प्रकेतम्।
सलिलं सर्वमा इदम्।
तुच्छेनाभ्वपिहितं यदासीत्।
तमसस्तन्महिना जायतैकम्।
कामस्तदग्रे समवर्तताधि ॥ ४ ॥

[[2-8-9-5]]

मनसो रेतः प्रथमं यदासीत्।
सतो बन्धुमसति निरविन्दन्।
हृदि प्रतीष्या कवयो मनीषा।
तिरश्चीनो विततो रश्मिरेषाम्।
अधस्स्विदासीश्दुपरि स्विदासीश्त्।
रेतोधा आसन्महिमान आसन्।
स्वधा अवस्तात्प्रयतिः परस्तात्।
को अद्धा वेद क इह प्रवोचत्।
कुत आजाता कुत इयं विसृष्टिः।
अर्वाग्देवा अस्य विसर्जनाय ॥ ५ ॥

[[2-8-9-6]]

अथा को वेद यत आ बभूव।
इयं विसृष्टिर्यत आबभूव।
यदि वा दधे यदि वा न।
यो अस्याध्यक्षः परमे व्योमन्।
सो अङ्ग वेद यदि वा न वेद।
किञ्चस्विद्वनं क उ स वृक्ष आसीत्।
यतो द्यावापृथिवी निष्टतक्षुः।
मनीषिणो मनसा पृच्छतेदु तत्।
यद्ध्यतिष्ठद्भुवनानि धारयन्।
ब्रह्म वनं ब्रह्म स वृक्ष आसीत् ॥ ६ ॥

[[2-8-9-7]]

यतो द्यावापृथिवी निष्टतक्षुः।
 मनीषिणो मनसा विब्रवीमि वः।
 ब्रह्माध्यतिष्ठद्भुवनानि धारयन्।
 प्रातरग्निं प्रातरिन्द्रं हवामहे।
 प्रातर्मित्रावरुणा प्रातरश्विनां।
 प्रातर्भगं पूषणं ब्रह्मणस्पतिम्।
 प्रातः सोममुत रुद्रं हुवेम।
 प्रातर्जितं भगमुग्रं हुवेम।
 वयं पुत्रमदितेर्यो विघर्ता।
 आध्रश्चिद्यं मन्यमानस्तुरश्चित् ॥ ७ ॥

[[2-8-9-8]]

राजाचिद्यं भगं भक्षीत्याहं।
 भग प्रणेतर्भग सत्यराधः।
 भगेमां धियमुदव ददन्नः।
 भग प्र णो जनय गोभिरश्वैः।
 भग प्र नृभिर्नृवन्तः स्याम।
 उतेदानीं भगवन्तः स्याम।
 उत प्रपित्व उत मध्ये अह्नाम्।
 उतोदिता मघवन्त्सूर्यस्य।
 वयं देवानां सुमतौ स्याम।
 भग एव भगवां अस्तु देवाः ॥ ८ ॥

[[2-8-9-9]]

तेन वयं भगवन्तः स्याम।
 तं त्वां भग सर्वं इज्जोहवीमि।
 स नो भग पुर एता भवेह।
 समध्वरायोषसो नमन्त।
 दधिक्रावैव शुचये पदाय।
 अर्वाचीनं वसुविदं भगं नः।
 रथमिवाश्वा वाजिन आवहन्तु।

अश्वावतीर्गोमतीर्न उषासः ।

वीरवतीः सदमुच्छन्तु भद्राः ।

घृतं दुहाना विश्वतः प्रपीनाः ।

यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥ ९ ॥

विचक्षणा विचर्तुरश् शर्मन्नधिविसर्जनाय ब्रह्म वनं ब्रह्म स वृक्ष आसीत्तुरश्चिदेवाः प्रपीना एकं च ॥ ९ ॥
पीवोऽन्नान्ते शुक्रासः सोमो धेनुमिन्द्रस्तरस्वाञ्छुचिमा देवो यातु सूर्यो देवीमहमस्मि ता सूर्याचन्द्रमसा
नव ॥ ९ ॥

पीवोऽन्नामग्ने त्वं पारयानाधृष्यः शुचिं नु स्तोमं विश्रयमाणो दिवो रुक्मोऽन्नं प्राणं ता सूर्याचन्द्रमसा
नवसप्ततिः ॥ ७९ ॥